

Na een eerste succesvol proefjaar in 2020 gingen we in 2021 verder met onderzoek naar de randvoorwaarden voor een teelt van bio kurkuma in een verwarmde kas in Vlaanderen. Kurkuma (*Curcuma longa*) is een subtropische plant die standaard een vrij lange teelt kent van circa 7 maanden. Ze groeit het best bij een temperatuur van 19-27°C en relatieve vochtigheid van 70-90%. Onder deze omstandigheden kunnen ze uitgroeien tot planten die meerdere kurkumarhizomen vormen. Om het gewenste serreklimaat te creëren moet veel meer geschermd worden dan bij bijvoorbeeld een vruchtgroenteteelt.

Uit de proef van 2020 bleek dat een uniforme opkomst moeilijk te verkrijgen was. Daarom hebben we dit jaar getracht de rhizomen voor te kiemen, met als bedoeling scheuten te kunnen uitplanten. Op 18 maart 2021 versneden we de rhizomen (materiaal van voorgaande proef) tot stukken met 2 à 3 goede ogen. Deze werden, na luchtdrogen en kort weken, op 22 maart 2021 uitgeplant in trays en licht afgedekt met potgrond.

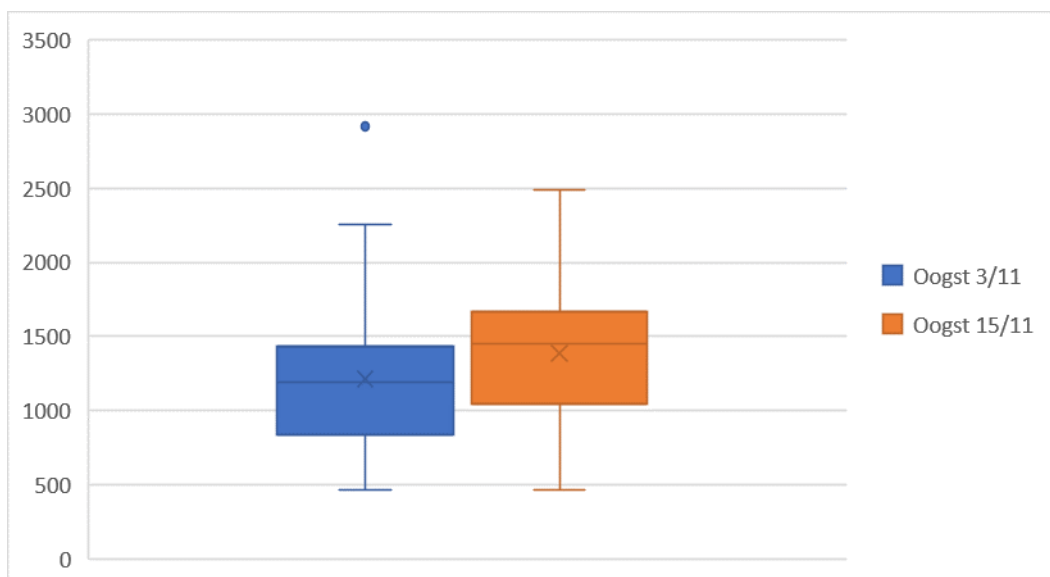
Het succes van voorkieming werd 4 weken later beoordeeld: alle rhizoomstukken hadden (weliswaar ondergrondse) scheutvorming en de meest belovende rhizoomstukken werden op 21 april uitgeplant. De kurkuma werd 2 à 3 cm diep geplant op een afstand van 25 cm (plantdichtheid van 13 planten per m²). Er werd geplant in ruggen die vochtig gehouden werden via T-tape irrigatie. Uit de proef van 2020 bleek ook dat mulching een grote meeropbrengst kan opleveren voor kurkuma, dus werden de ruggen bedekt met 20 ton/ha groencompost. Er waren verder weinig problemen in de loop van deze teelt.

We hebben op twee verschillende momenten geoogst want we verwachtten, op basis van de literatuur, een verschil in opbrengst tussen verschillende teeltduren. De eerste oogst vond plaats op 3 november 2021, 6,5 maanden na plantdatum. De tweede oogst vond plaats op 15 november 2021, ongeveer 7 maanden na plantdatum. De oogst is een arbeidsintensief werk, aangezien alle rhizomen goed gewassen moeten worden om rot en schimmel te vermijden tijdens de opslag.

Foto 1: rug met kurkumaplanten.

De gemiddelde opbrengst van de eerste oogst kurkuma bedroeg 161 ton rhizomen per hectare, die van de tweede oogst 186 ton/ha. Vergeleken met de verwachtingen vanuit de literatuur (13-35 ton/ha) is dit een indrukwekkend resultaat. De voorgaande proef uit 2020 leerde ons al dat de opbrengsten hoger kunnen liggen, maar toen werden slechts opbrengsten van 68 ton/ha (met mulching) en 30 ton/ha (zonder mulching) behaald. Dit verschil in opbrengst per ha tussen beide proefjaren kan te wijten zijn aan de plantdichtheid op moment van oogst. Vorig jaar zijn we 50 % van de planten verloren, door slechte opkomst en door uitval gedurende de teelt. Dit jaar was de opkomst 100 % en vielen er geen planten uit. Figuur 1 toont de verdeling van de rhizoomgewichten per plant op beide oogstmomenten.

Figuur 1 : Verdeling van de rhizoomgewichten per plant (g)

Foto 2: Kurkumaplant 4 maand na planten.

De gemiddelde opbrengst per plant (voorgesteld door de kruisjes in Figuur 1) was heel gelijkaardig aan die van vorig jaar: in de eerste en tweede oogst konden we respectievelijk 1,21 en 1,38 kg kurkumarhizomen oogsten van één plant. In proefjaar 2020 was er veel variatie in opbrengst tussen planten. Dit jaar was die variatie veel minder uitgesproken. Het voorkiemen van de rhizoomstukken zorgde voor een meer uniforme en succesvolle teelt. Het verschillende oogstmoment leidde niet tot een significant verschil op vlak van gemiddelde opbrengst. Verder suggereren de resultaten dat kurkuma weinig gevoelig is voor rot gedurende de teelt, wat een bevestiging is van de resultaten van vorig jaar.

Foto 3: Oogst kurkuma van één plant

Deze proef werd aangelegd in het kader van het Interreg NWE-project, CurCol (Curcuma based sustainable Colors). In het kader van het project wordt er onderzoek uitgevoerd naar het maken van bio-afbreekbare kleurstoffen vertrekkende van het gele curcumine dat aanwezig is in kurkumarhizomen. PCG onderzoekt binnen dit project de teelt van kurkuma in België met het oog op het stimuleren van de lokale economieën en de korte keten. Volgend seizoen zullen we dan ook de grondteelt van kurkuma verder op punt zetten door te kijken naar verschillen in rassen en bemesting en hun invloed op de opbrengst en het curcuminegehalte in de geoogste rhizomen.

Contactpersoon: Ellen Dendauw

Tel: +32 (0)9 331 60 92

E-mail: ellen.dendauw@pcgroenteteelt.be